Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

27. dubna 2023*

„Řízení o předběžné otázce – Přistěhovalecká politika – Článek 20 SFEU – Účinné využívání podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie – Článek 47 Listiny základních práv Evropské unie – Směrnice 2008/115/ES – Společné normy a postupy v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí – Články 5, 11 a 13 – Přímý účinek – Právo na účinnou soudní ochranu – Rozhodnutí ukládající zákaz vstupu a pobytu státnímu příslušníkovi třetí země, který je rodinným příslušníkem nezletilého evropského občana – Hrozba pro národní bezpečnost – Nezohlednění individuální situace tohoto státního příslušníka třetí země – Odmítnutí výkonu soudního rozhodnutí, kterým se pozastavují účinky rozhodnutí stanovícího tento zákaz – Důsledky“

Ve věci C-528/21,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU podaná rozhodnutím Fővárosi Törvényszék (Soud hlavního města Budapešti, Maďarsko) ze dne 19. července 2021, došlým Soudnímu dvoru dne 26. srpna 2021, v řízení

M. D.

proti

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Budapesti és Pest Megyei Regionális Igazgatósága,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení: C. Lycourgos (zpravodaj), předseda senátu, L. Bay Larsen, místopředseda Soudního dvora, vykonávající funkci soudce čtvrtého senátu, L. S. Rossi, S. Rodin a O. Spineanu-Matei, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

za soudní kancelář: I. Illéssy, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 21. září 2022,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za maďarskou vládu: M. Z. Fehér a M. M. Tátrai, jako zmocněnci, ve spolupráci s: K. A. Jáger, jako znalec,

* Jednací jazyk: maďarština.

– za českou vládu: M. Smolek a J. Vláčil, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi: C. Cattabriga, A. Katsimerou, E. Montaguti, Zs. Teleki a A. Tokár, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 24. listopadu 2022,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 20 SFEU, článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a článků 5, 11 a 13 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. 2008, L 348, s. 98).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi M. D. a Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Budapesti és Pest Megyei Regionális Igazgatósága (regionální ředitelství pro Budapešť a Pešťskou župu hlavního ředitelství Národní agentury pro cizince, Maďarsko) (dále jen „orgán cizinecké policie“) ve věci zákonnosti rozhodnutí, kterým tento orgán uložil M. D. zákaz vstupu a pobytu.

Právní rámec

Unijní právo

ÚPSD

3 Článek 25 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, jež byla podepsána v Schengenu dne 19. června 1990 a vstoupila v platnost dne 26. března 1995 (Úř. věst. 2000, L 239, s. 19; Zvl. vyd. 19/02, s. 9), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 265/2010 ze dne 25. března 2010 (Úř. věst. 2010, L 85, s. 1) (dále jen „ÚPSD“), stanoví:

„1. Má-li některý členský stát v úmyslu vydat povolení k pobytu, provede příslušný orgán systematické vyhledávání v Schengenském informačním systému. Má-li některý členský stát v úmyslu vydat povolení k pobytu cizinci, který má záznam za účelem odepření vstupu, konzultuje věc předem s členským státem, který záznam pořídil, a přihlíží k jeho zájmům; v takových případech se povolení k pobytu vydá pouze ze závažných důvodů, zejména humanitárních nebo z důvodů vyplývajících z mezinárodních závazků.

Je-li povolení k pobytu vydáno, členský stát, který záznam pořídil, jej zruší, ale může dotčeného cizince zapsat do svého vnitrostátního seznamu osob, kterým má být odepřen vstup.

[…]

2. Vyjde-li najevo, že cizinec, který je držitelem platného povolení k pobytu vydaného jednou ze smluvních stran, je veden v seznamech osob, kterým má být odepřen vstup, konzultuje smluvní strana, která záznam pořídila, smluvní stranu, která vydala povolení k pobytu, s cílem zjistit, zda existují dostatečné důvody k odnětí povolení k pobytu.

Není-li povolení k pobytu odňato, zruší smluvní strana, která záznam pořídila, tento záznam, může však dotyčného cizince zapsat do vnitrostátního seznamu osob, kterým má být odepřen vstup.

[…]“

Nařízení (ES) č. 1987/2006

4 Článek 34 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 ze dne 20. prosince 2006 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému druhé generace (SIS II) (Úř. věst. 2006, L 381, s. 4) stanoví:

„1. Členský stát pořizující záznam odpovídá za zajištění toho, že údaje jsou správné, aktuální a jsou vložené v SIS II v souladu se zákonem.

2. Pouze členský stát, který vložil záznam, je oprávněn měnit, doplňovat, opravovat, aktualizovat nebo mazat údaje, které vložil.

[…]“

Směrnice 2008/115

5 V bodech 2, 22 a 24 odůvodnění směrnice 2008/115 se uvádí:

„(2) Evropská rada na zasedání v Bruselu ve dnech 4. a 5. listopadu 2004 vyzvala k vypracování účinné politiky pro vyhošťování a dobrovolný návrat založené na společných normách pro navracení osob humánním způsobem a při plném respektování jejich lidských práv a důstojnosti.

[…]

(22) V souladu s Úmluvou OSN o právech dítěte z roku 1989 [přijatou Valným shromážděním OSN dne 20. listopadu 1989] by při provádění této směrnice členské státy měly v první řadě zvážit ‚[nejvlastnější] zájem dítěte‘. V souladu s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod[, podepsanou v Římě dne 4. listopadu 1950,] by členské státy měly při provádění této směrnice zohlednit zejména respektování práva na rodinný život.

[…]

(24) Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznané zejména [Listinou].“

6 Článek 2 odst. 2 této směrnice stanoví:

„Členské státy mohou rozhodnout, že tuto směrnici nepoužijí na státní příslušníky třetích zemí,

a) jimž byl odepřen vstup v souladu s článkem 13 Schengenského hraničního kodexu nebo kteří byli zadrženi nebo zastaveni příslušnými orgány v souvislosti s neoprávněným překročením vnější hranice členského státu po zemi, po moři nebo vzduchem a následně neobdrželi v tomto členském státě povolení k pobytu či oprávnění k pobytu;

b) jejichž návrat je trestněprávní sankcí nebo důsledkem trestněprávní sankce podle vnitrostátního práva nebo kterých se týká vydávací řízení.“

7 Článek 3 body 3 a 6 uvedené směrnice stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[…]

3) ‚navrácením‘ proces navrácení státního příslušníka třetí země, jako dobrovolné splnění povinnosti návratu nebo jako nucený návrat,

– do země jeho původu, nebo

– do země tranzitu v souladu s dohodami o zpětném přebírání osob či jinými ujednáními uzavřenými na úrovni Společenství nebo dvoustranně, nebo

– do jiné třetí země, do níž se dotčený státní příslušník třetí země dobrovolně rozhodne vrátit a jež ho přijme;

[…]

6) ‚zákazem vstupu‘ správní nebo soudní rozhodnutí nebo akt, kterým se na určitou dobu zakazuje vstup a pobyt na území členských států a který je spojen s rozhodnutím o navrácení.“

8 Článek 5 téže směrnice zní následovně:

„Při provádění této směrnice členské státy náležitě zohlední

a) nejvlastnější zájem dítěte,

b) rodinný život a

c) zdravotní stav dotčeného státního příslušníka třetí země

a dodržují zásadu nenavracení.“

9 Článek 6 směrnice 2008/115 stanoví:

„1. Členské státy vydají rozhodnutí o navrácení každému státnímu příslušníkovi třetí země, který pobývá neoprávněně na jejich území, aniž jsou dotčeny výjimky uvedené v odstavcích 2 až 5.

2. Státní příslušníci třetí země, kteří neoprávněně pobývají na území členského státu a jsou držiteli platného povolení k pobytu nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem, jsou povinni neprodleně odejít na území tohoto jiného členského státu. Pokud dotčený státní příslušník třetí země nesplní tento požadavek nebo pokud je bezodkladný odchod státního příslušníka třetí země vyžadován z důvodů veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti, použije se odstavec 1.

[…]

6. Tato směrnice nebrání členským státům v přijetí rozhodnutí o ukončení oprávněného pobytu společně s rozhodnutím o navrácení či rozhodnutím o vyhoštění nebo o zákazu vstupu v rámci jednoho správního nebo soudního rozhodnutí nebo aktu na základě svých vnitrostátních předpisů, aniž je tím dotčena procesní ochrana poskytovaná podle kapitoly III nebo podle jiných příslušných ustanovení práva Společenství nebo vnitrostátního práva.“

10 Článek 7 odst. 4 této směrnice stanoví:

„Pokud hrozí nebezpečí skrývání se nebo pokud byla žádost o oprávněný pobyt zamítnuta jakožto zjevně nedůvodná nebo podvodná anebo pokud dotčená osoba představuje hrozbu pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost, nemusí členské státy poskytnout lhůtu k dobrovolnému opuštění území nebo mohou poskytnout lhůtu kratší než sedm dní.“

11 Článek 8 odst. 1 uvedené směrnice stanoví:

„Členské státy přijmou veškerá opatření nezbytná k výkonu rozhodnutí o navrácení, jestliže nebyla poskytnuta lhůta k dobrovolnému opuštění území v souladu s čl. 7 odst. 4 nebo jestliže povinnost návratu nebyla během lhůty pro dobrovolné opuštění území poskytnuté podle článku 7 splněna.“

12 Článek 11 odst. 1 téže směrnice stanoví:

„Rozhodnutí o navrácení jsou spojena se zákazem vstupu,

a) jestliže nebyla poskytnuta lhůta k dobrovolnému opuštění území nebo

b) jestliže nebyla splněna povinnost návratu.

V ostatních případech mohou být rozhodnutí o navrácení spojena se zákazem vstupu.“

13 Článek 13 odst. 1 a 2 směrnice 2008/115 zní takto:

„1. Dotčený státní příslušník třetí země musí mít možnost využít účinný prostředek právní nápravy ve formě odvolání proti rozhodnutí týkajícímu se navrácení uvedenému v čl. 12 odst. 1 nebo návrhu na jeho přezkum příslušným soudním nebo správním orgánem nebo příslušným subjektem, jehož členové jsou nestranní a jejichž nezávislost je zaručena.

2. Orgán nebo subjekt uvedený v odstavci 1 musí mít pravomoc přezkoumávat rozhodnutí týkající se navrácení a uvedená v čl. 12 odst. 1, včetně možnosti dočasně pozastavit jejich výkon, jestliže nelze dočasné pozastavení uplatnit již podle vnitrostátních právních předpisů.“

Maďarské právo

Zákon č. I

14 Ustanovení § 33 2007. évi I. törvény a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról (zákon č. I z roku 2007 o vstupu a pobytu osob požívajících práva volného pohybu a pobytu) ze dne 18. prosince 2006 (*Magyar Közlöny* 2007/1.) (dále jen „zákon č. I“) stanoví:

„Právo vstupu a pobytu osob, které spadají do působnosti tohoto zákona, může být v souladu se zásadou proporcionality omezeno pouze na základě osobního chování dotyčné osoby, které představuje skutečnou, bezprostřední a vážnou hrozbu pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost, národní bezpečnost nebo veřejné zdraví.“

15 Ustanovení § 42 odst. 1 tohoto zákona stanoví:

„Vyhoštění na základě cizineckého práva nelze nařídit vůči státnímu příslušníkovi členského státu [Evropského hospodářského prostoru (EHP)] nebo jeho rodinnému příslušníkovi, který

a) oprávněně pobývá v Maďarsku déle než deset let,

b) je nezletilou osobou, ledaže k vyhoštění dochází v zájmu nezletilé osoby.“

Zákon č. II

16 Ustanovení § 43 harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (zákon č. II z roku 2007 o vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí) ze dne 18. prosince 2006 (*Magyar Közlöny* 2007/1.) (dále jen „zákon č. II“) stanoví:

„1. Orgán cizinecké policie uloží samostatný zákaz vstupu a pobytu státnímu příslušníkovi třetí země, který pobývá na neznámém místě nebo v zahraničí,

a) ve vztahu k němuž se Maďarsko na základě mezinárodního práva zavázalo zajistit dodržování zákazu vstupu a pobytu;

b) jemuž zákaz vstupu nebo pobytu uložila Rada Evropské unie;

c) jehož vstup a pobyt narušují nebo ohrožují národní bezpečnost, veřejnou bezpečnost nebo veřejný pořádek;

[…]

3. Podnět k samostatnému zákazu vstupu a pobytu z důvodu uvedeného v odst. 1 písm. c) […] mohou dát rovněž pořádkové orgány uvedené v nařízení vlády v jejich vlastní pravomoci za účelem plnění úkolů souvisejících s ochranou zájmů stanovených zákonem. Jsou-li samostatný zákaz vstupu a pobytu a vyhoštění na základě cizineckého práva uloženy z důvodů uvedených v odst. 1 písm. c) […], předloží pořádkové orgány uvedené v nařízení vlády v případech týkajících se jejich úkolů a pravomocí návrh ohledně doby trvání zákazu vstupu a pobytu. Orgán cizinecké policie se od obsahu tohoto návrhu nemůže odchýlit.“

17 Článek 44 odst. 1 tohoto zákona stanoví:

„Doba trvání samostatného zákazu vstupu a pobytu podle § 43 odst. 1 písm. a) a b) se řídí dobou trvání povinnosti nebo zákazu, na němž je rozhodnutí založeno. Doba trvání samostatného zákazu vstupu a pobytu podle § 43 odst. 1 písm. c) až f) je stanovena orgánem cizinecké policie, který rozhodnutí vydává, a činí nejvýše tři roky s možným prodloužením nejvýše o tři roky. Zákaz vstupu a pobytu bude okamžitě ukončen, pokud pominul důvod, pro který byl vydán.“

18 Ustanovení § 45 odst. 1 uvedeného zákona stanoví:

„1) Předtím, než orgán cizinecké policie vydá na základě cizineckého práva rozhodnutí o vyhoštění státního příslušníka třetí země, který je držitelem povolení k pobytu s ohledem na jeho rodinné vazby, vezme v úvahu tyto aspekty:

a) délku trvání pobytu;

b) věk a rodinnou situaci státního příslušníka třetí země a možné důsledky jeho vyhoštění pro jeho rodinné příslušníky;

c) vazby státního příslušníka třetí země k Maďarsku a absenci vazeb k zemi jeho původu.“

19 Ustanovení § 87/B odst. 4 téhož zákona uvádí:

„Orgán cizinecké policie, který ve věci rozhoduje, je, pokud jde o otázku dotčeného znaleckého posudku, vázán stanoviskem specializovaného orgánu.“

Pozměňovací zákon

20 Ustanovení § 17 2018. évi CXXXIII. törvény az egyes migrációs tárgyú és kapcsolódó törvények módosításáról (zákon č. CXXXIII z roku 2018, kterým se mění některé zákony týkající se migrace a další související zákony) ze dne 21. prosince 2018 (*Magyar Közlöny* 2018/208.) (dále jen „pozměňovací zákon“), nabyl účinnosti dne 1. ledna 2019. Tento paragraf stanoví:

„V zákoně č. I se doplňuje následující § 94:

‚94 odst. 1) V řízeních týkajících se státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky maďarských občanů, a zahájených nebo obnovených po nabytí účinnosti [pozměňovacího zákona], je třeba použít ustanovení zákona č. II.

[…]

4) Povolení k pobytu nebo povolení k trvalému pobytu státního příslušníka třetí země, který je držitelem platného povolení k pobytu nebo povolení k trvalému pobytu jako rodinný příslušník maďarského státního příslušníka, se odejme,

[…]

b) pokud pobyt státního příslušníka třetí země představuje hrozbu pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost Maďarska.

5) V odborných otázkách definovaných v odst. 4 písm. b) musí být určené specializované orgány kontaktovány v souladu s pravidly zákona č. II o vydávání povolení k usazení za účelem získání znaleckého posudku.

[…]‘ “

Spor v původním řízení a předběžné otázky

21 M. D. je státním příslušníkem třetí země, který do Maďarska přicestoval v roce 2002. Usadil se v tomto členském státě se svou matkou, jakož i se svou družkou a jejich nezletilým dítětem, narozeným v roce 2016, kteří jsou oba maďarskými státními příslušníky. Všichni tři jsou na M. D. závislí. M. D. pracoval v pekárně, kterou provozoval. Vlastní čtyři další pekárny v Maďarsku a založil společnost na Slovensku.

22 Dne 31. května 2003 bylo M. D. uděleno povolení k pobytu na maďarském území. Toto povolení k pobytu bylo několikrát prodlouženo.

23 Dne 12. června 2018 podal M. D. žádost o povolení k trvalému pobytu, kterou orgán cizinecké policie rozhodující v prvním stupni zamítl. Poté, co byl M. D. odsouzen k trestu odnětí svobody za trestný čin organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice, podal tento orgán návrh v oblasti národní bezpečnosti, na jehož základě Alkotmányvédelmi Hivatal (Úřad pro ochranu Ústavy, Maďarsko) dospěl k závěru, že chování M. D. musí být považováno za skutečnou, bezprostřední a vážnou hrozbu pro národní bezpečnost.

24 Rozhodnutím ze dne 27. srpna 2018 orgán cizinecké policie konstatoval, že právo pobytu M. D. zaniklo. Toto rozhodnutí bylo potvrzeno rozhodnutím téhož orgánu, rozhodujícího v druhém stupni, ze dne 26. listopadu 2018. Obě tato rozhodnutí vycházela ze stanoviska Úřadu pro ochranu Ústavy zmíněného v předchozím bodě.

25 Dne 3. ledna 2019 přijal orgán cizinecké policie rozhodnutí o navrácení M. D. a uložil mu zákaz vstupu a pobytu po dobu pěti let. Toto rozhodnutí však bylo dne 18. února 2019 vzato zpět z důvodu rozporu s § 42 odst. 1 zákona č. I.

26 Rozsudkem ze dne 28. května 2019 Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (správní a pracovní soud hlavního města Budapešti, Maďarsko) zrušil rozhodnutí orgánu cizinecké policie ze dne 26. listopadu 2018 a rozšířil účinky tohoto zrušení i na rozhodnutí tohoto orgánu ze dne 27. srpna 2018 z důvodu, že tento orgán neprokázal splnění kumulativních podmínek stanovených v § 33 zákona č. I, neboť své rozhodnutí založil na stanovisku Úřadu pro ochranu Ústavy, který v dotčeném řízení nevystupoval jako specializovaný orgán. Mimoto orgán cizinecké policie, ačkoli tak měl učinit, neposoudil všechny okolnosti projednávané věci, třebaže M. D. představoval skutečnou, bezprostřední a vážnou hrozbu pro veřejnou bezpečnost a veřejný pořádek. Uvedený soud kromě toho témuž orgánu nařídil, aby v rámci nového řízení posoudil všechny okolnosti projednávané věci, a konkrétně skutečnost, že M. D. a jeho družka vedli v Maďarsku rodinný život se svým nezletilým dítětem, maďarským občanem.

27 Na základě tohoto nového řízení odňal orgán cizinecké policie M. D. rozhodnutím ze dne 29. srpna 2019 povolení k pobytu; vycházel přitom ze stanoviska Úřadu pro ochranu Ústavy a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság (hlavní komisařství pro Pešťskou župu, Maďarsko), podle něhož osobní chování M. D. představuje skutečnou, bezprostřední a vážnou hrozbu pro národní

bezpečnost. Orgán cizinecké policie, rozhodující ve druhém stupni, toto rozhodnutí potvrdil, když mimo jiné zdůraznil, že na základě § 87/B odst. 4 zákona č. II, který se použije od té doby, co nabyl účinnosti pozměňovací zákon, se od tohoto stanoviska nesmí odchýlit.

28 Fővárosi Törvényszék (soud hlavního města Budapešti, Maďarsko) žalobu podanou M. D. proti uvedenému rozhodnutí zamítl.

29 Kúria (Nejvyšší soud, Maďarsko) uvedený rozsudek potvrdil, když měl za to, že předložené údaje jsou dostatečné k prokázání, že pobyt M. D. v Maďarsku představuje skutečnou a bezprostřední hrozbu pro národní bezpečnost tohoto členského státu, a s ohledem na existenci této hrozby nemůže posouzení osobní situace M. D. vést ke kladnému posouzení jeho žádosti.

30 Dne 14. října 2020 přijal orgán cizinecké policie rozhodnutí, kterým uložil M. D. zákaz vstupu a pobytu na dobu tří let, a vložil záznam o tomto zákazu do Schengenského informačního systému (dále jen „SIS“).

31 Tento orgán měl za to, že podle § 94 odst. 1 zákona č. I, vloženého do tohoto zákona pozměňovacím zákonem, spadá M. D. do působnosti zákona č. II. Uvedl rovněž, že Úřad pro ochranu Ústavy doporučil, aby byl M. D. vyhoštěn a aby mu byl zakázán vstup a pobyt na deset let. Uvedený orgán rovněž poukázal na to, že slovenské orgány udělily M. D. povolení k pobytu na dva roky, a sice od 26. února 2019.

32 S ohledem na tyto skutečnosti měl orgán cizinecké policie za to, že chování M. D. představuje hrozbu pro národní bezpečnost Maďarska.

33 Rozhodnutí, kterým byl M. D. uložen zákaz vstupu a pobytu a jež je uvedeno v bodě 30 tohoto rozsudku, nepředcházelo přijetí rozhodnutí o navrácení, jelikož M. D. opustil maďarské území dne 24. září 2020.

34 Předkládající soud, k němuž M. D. podal žalobu proti tomuto rozhodnutí o zákazu vstupu a pobytu, zaprvé zdůrazňuje, že ačkoli bylo uvedené rozhodnutí přijato v době, kdy M. D. již v Maďarsku nepobýval, musí být považováno za zákaz vstupu ve smyslu článku 11 směrnice 2008/115.

35 Předkládající soud uvádí, že povolení k pobytu, jež M. D. udělily slovenské orgány, nemohlo být prodlouženo z důvodu téhož rozhodnutí a záznamu o M. D. v SIS, a dále že ke dni podání projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce měl M. D. bydliště v Rakousku a nemohl se vrátit do Maďarska, neboť orgán cizinecké policie odmítl vykonat pravomocné usnesení, kterým uvedený soud pozastavil účinky dotčeného rozhodnutí o zákazu vstupu a pobytu.

36 Zadruhé předkládající soud uvádí, že zákon č. I sice prováděl směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46, a oprava Úř. věst. 2011, L 327, s. 70), avšak jeho oblast působnosti se vztahovala mimo jiné na státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky maďarského státního příslušníka, jenž nevyužil svého práva volného pohybu. Tento zákon tudíž uvedeným státním příslušníkům třetích zemí umožňoval pobývat v Maďarsku za stejných podmínek jako státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky státních příslušníků členských států EHP, kteří využili

svého práva volného pohybu. Pozměňovací zákon, jenž nabyl účinnosti dne 1. ledna 2019, však vyloučil státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky maďarského státního příslušníka, z působnosti zákona č. I a stanovil, že jejich vstup a pobyt bude upraven zákonem č. II, jenž do té doby upravoval pouze vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí, kteří nebyli rodinnými příslušníky státního příslušníka členského státu EHP.

37 Podle § 17 pozměňovacího zákona se zákon č. II použije i na řízení, jež byla, jako v projednávané věci, obnovena po nabytí účinnosti tohoto pozměňovacího zákona. Podle zákona č. II přitom může být povolení k pobytu nebo k trvalému pobytu státního příslušníka třetí země odňato snadněji než podle zákona č. I, zejména v případě, kdy chování tohoto státního příslušníka představuje hrozbu pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost Maďarska. V takovém případě musí být nařízeno vyhoštění dotyčného státního příslušníka třetí země, aniž se přihlíží k rodinným nebo osobním okolnostem tohoto státního příslušníka.

38 Předkládající soud přitom poukazuje mimo jiné na to, že Soudní dvůr v rozsudku ze dne 11. března 2021, État belge (Navrácení rodiče nezletilé osoby) (C-112/20, EU:C:2021:197), rozhodl, že článek 5 směrnice 2008/115 ve spojení s článkem 24 Listiny ukládá členským státům povinnost náležitě zohlednit nejvlastnější zájem dítěte před přijetím rozhodnutí o navrácení, které je spojeno se zákazem vstupu, i když toto rozhodnutí není určeno nezletilé osobě, nýbrž jejímu otci.

39 Předkládající soud zatřetí zdůrazňuje, že maďarští státní příslušníci, kteří jsou rodinnými příslušníky M. D., nevyužili svého práva volného pohybu v rámci Evropské unie, a M. D. tudíž nemůže založit odvozené právo pobytu na směrnici 2004/38 ani na článku 21 SFEU.

40 Předkládající soud nicméně poznamenává, že v případě okamžitého výkonu vyhoštění státního příslušníka třetí země nařízeného z důvodů národní bezpečnosti musí maďarské území opustit i rodinní příslušníci tohoto státního příslušníka, kteří mají, jako v projednávaném případě, občanství Unie, protože jinak by byla trvale narušena celistvost rodiny, jelikož důvod související s národní bezpečností brání rovněž udělení víza. Uvedený soud přitom připomíná, že odepření práva pobytu státnímu příslušníkovi třetí země může zpochybnit užitečný účinek občanství Unie, pokud mezi tímto státním příslušníkem třetí země a občanem Unie, jenž je jeho rodinným příslušníkem, existuje takový vztah závislosti, že by posledně uvedený byl nucen doprovázet uvedeného státního příslušníka třetí země, který je jeho rodinným příslušníkem, a opustit území Unie.

41 Předkládající soud se domnívá, že žádné ustanovení maďarského práva nestanoví, že před přijetím rozhodnutí ukládajícího zákaz vstupu a pobytu státním příslušníkům třetích zemí, kteří nemají povolení k pobytu, musí být přezkoumány osobní a rodinné okolnosti. M. D. se tudíž nachází v méně příznivé situaci nejen oproti státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občana Unie, jenž využil svého práva volného pohybu, ale i oproti státním příslušníkům třetích zemí, kteří nejsou rodinnými příslušníky občana Unie, jejichž situace je upravena směrnicemi provedenými zákonem č. II, jež se však nepoužijí na státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou stejně jako M. D. rodinnými příslušníky občana Unie.

42 Začtvrté si předkládající soud klade otázku, zda lze v případě, že by nová maďarská právní úprava byla neslučitelná s unijním právem a neexistovala jiná zvláštní vnitrostátní právní úprava, brát v potaz § 42 odst. 1 zákona č. I, který se na M. D. použil do 1. ledna 2019, nebo zda může nepoužít vnitrostátní právo a založit své rozhodnutí přímo na směrnici 2008/115.

43 A konečně má předkládající soud za to, že neexistuje judikatura Soudního dvora k situaci, kdy orgán cizinecké policie odmítne vykonat takové usnesení, jako je usnesení, jímž uvedený soud nařídil pozastavit výkon rozhodnutí, kterým se M. D. ukládá zákaz vstupu a pobytu a jež je uvedeno v bodě 30 tohoto rozsudku.

44 Za těchto podmínek se Fővárosi Törvényszék (Soud hlavního města Budapešti) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být články 5 a 11 směrnice 2008/115 a článek 20 SFEU ve spojení s články 7, 20, 24 a 47 Listiny vykládány v tom smyslu, že brání praxi členského státu, která uplatnění novelizace právní úpravy rozšiřuje i na opakovaná řízení nařízená v dříve zahájených řízeních, když v důsledku této novelizace je státní příslušník třetí země, který je rodinným příslušníkem občana Unie, podroben mnohem nepříznivějšímu procesnímu režimu až do té míry, že ztratí postavení osoby, kterou nelze navrátit, a to ani z důvodu veřejného pořádku, veřejné nebo národní bezpečnosti, které získal na základě svého dosavadního pobytu; že jeho žádost o povolení k trvalému pobytu je následně zamítnuta na základě téže skutkové situace a z důvodu národní bezpečnosti; že je mu odňata pobytová karta, která mu byla vydána, a že je mu nakonec uložen zákaz vstupu a pobytu, aniž byly v jakémkoli řízení zohledněny jeho osobní a rodinné okolnosti – především v tomto kontextu skutečnost, že pečuje o nezletilého maďarského občana – přičemž se jedná o rozhodnutí, která mají za následek buď narušení celistvosti rodiny, nebo skutečnost, že občané Unie, kteří jsou rodinnými příslušníky státního příslušníka třetí země včetně jeho nezletilého dítěte, jsou nuceni opustit území členského státu?

2) Musí být články 5 a 11 směrnice 2008/115 a článek 20 SFEU ve spojení s články 7 a 24 Listiny vykládány v tom smyslu, že brání praxi členského státu, podle níž se osobní a rodinná situace státního příslušníka třetí země neposuzuje před tím, než mu je uložen zákaz vstupu a pobytu z důvodu, že pobyt této osoby, který je rodinným příslušníkem občana Unie, představuje skutečnou, bezprostřední a vážnou hrozbu pro národní bezpečnost?

V případě kladné odpovědi na první a druhou otázku:

3) Musí být články 5 a 13 směrnice [2008/115], jakož i článek 20 SFEU ve spojení s články 20 a 47 Listiny, jakož i bod 22 odůvodnění směrnice 2008/115, který jako prvořadé hledisko stanoví povinnost zvážit [nejvlastnější] zájem dítěte, a bod 24 odůvodnění téže směrnice, který vyžaduje, aby byly zaručeny základní práva a zásady zakotvené v Listině, vykládány v tom smyslu, že v případě, že vnitrostátní soud na základě rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie konstatuje, že právo členského státu nebo praxe cizineckých úřadů založená na uvedeném právu jsou v rozporu s unijním právem, může tento soud při přezkumu právního základu zákazu vstupu a pobytu zohlednit jako nabyté právo žalobce v projednávané věci skutečnost, že podle [zákona č. I] žalobce splnil nezbytné požadavky pro uplatnění § 42 uvedeného zákona, a sice více než 10 let oprávněného pobytu v Maďarsku, nebo tento soud musí při přezkumu důvodnosti vydání zákazu vstupu a pobytu vycházet při zohledňování rodinné a osobní situace přímo z článku 5 směrnice 2008/115, pokud [zákon č. II] neobsahuje příslušná ustanovení?

4) Je v souladu s unijním právem, zejména s právem na účinnou právní ochranu zaručeným v článku 13 směrnice 2008/115 a s právem na spravedlivý proces zakotveným v článku 47 Listiny, praxe členského státu, kdy v řízení týkajícím se státního příslušníka třetí země, který je rodinným příslušníkem občana Unie oprávněného podat opravný prostředek, cizinecké úřady

nevykonají pravomocné soudní rozhodnutí, kterým je nařízena okamžitá soudní ochrana před výkonem rozhodnutí z důvodu, že již vložily do [SIS] záznam o zákazu vstupu a pobytu, tudíž státní příslušník třetí země, který je rodinným příslušníkem občana Unie, nemůže osobně uplatnit právo podat opravný prostředek ani vstoupit na území Maďarska v průběhu řízení před vydáním pravomocného rozhodnutí ve věci, která se jej týká?“

Řízení před Soudním dvorem

45 Předkládající soud požádal o projednání této věci v naléhavém řízení o předběžné otázce podle článku 107 jednacího řádu Soudního dvora.

46 Rozhodnutím ze dne 16. září 2021 pátý senát na návrh soudce zpravodaje a po vyslechnutí generálního advokáta rozhodl, že není důvodné vyhovět žádosti o projednání této věci v naléhavém řízení o předběžné otázce.

47 Dne 1. října 2021 předseda Soudního dvora rozhodl, že tato věc bude projednána přednostně v souladu s čl. 53 odst. 3 jednacího řádu Soudního dvora.

K předběžným otázkám

K přípustnosti

48 Podle maďarské vlády musí být předběžné otázky prohlášeny za nepřípustné, neboť směřují zaprvé k určení, zda unijní právo brání odnětí práva pobytu M. D. na maďarském území, ačkoli toto odnětí není předmětem sporu probíhajícího před předkládajícím soudem, a zadruhé k výkladu směrnice 2008/115, ačkoli rozhodnutí o zákazu vstupu a pobytu dotčené ve věci v původním řízení nespadá do působnosti této směrnice, neboť bylo přijato poté, co M. D. opustil maďarské území.

49 V tomto ohledu z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance. Soudní dvůr může odmítnout rozhodnutí o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jedná-li se o hypotetický problém nebo také nedisponuje-li Soudní dvůr skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny [rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Přezkum zajištění z moci úřední), C-704/20 a C-39/21, EU:C:2022:858, bod 61 a citovaná judikatura].

50 V projednávané věci z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce a z odpovědi předkládajícího soudu na žádost o informace, která mu byla zaslána, vyplývá, že tento soud má přezkoumat pouze zákonnost rozhodnutí ukládajícího M. D. zákaz vstupu a pobytu, jelikož rozhodnutí, kterým bylo tomuto státnímu příslušníkovi třetí země odňato právo pobytu na maďarském území, nabylo právní moci, a dále že tento zákaz vstupu a pobytu platí pro celé území Unie.

51 Z toho plyne, že – jak tvrdí maďarská vláda – předběžné otázky jsou pro řešení sporu dotčeného v původním řízení užitečné pouze v rozsahu, v němž se týkají rozhodnutí ukládajícího M. D. zákaz vstupu a pobytu, a jsou tudíž přípustné pouze v tomto rozsahu.

52 Pokud jde naproti tomu o užitečnost výkladu směrnice 2008/115 v rámci sporu v původním řízení, je třeba připomenout, že pokud stejně jako v projednávané věci není zjevné, že výklad ustanovení unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, netýká se námitka vycházející z nepoužitelnosti tohoto ustanovení na věc v původním řízení přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, nýbrž merita otázek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. července 2022, ASADE, C-436/20, EU:C:2022:559, bod 41 a citovaná judikatura).

K věci samé

K první a druhé otázce

53 Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu, které je třeba posoudit společně, je, zda musí být článek 20 SFEU a články 5 a 11 směrnice 2008/115 ve spojení s články 7, 20, 24 a 47 Listiny vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát přijal rozhodnutí ukládající zákaz vstupu na území Unie státnímu příslušníkovi třetí země, který je rodinným příslušníkem občana Unie, jenž nikdy nevyužil svého práva volného pohybu, z důvodu, že jednání tohoto státního příslušníka třetí země představuje skutečnou, bezprostřední a vážnou hrozbu pro národní bezpečnost, aniž byla zkoumána jeho osobní a rodinná situace.

54 Úvodem je třeba poukázat na to, že podle maďarské vlády umožňuje použitelná maďarská právní úprava v takové situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, zohlednit osobní a rodinnou situaci státního příslušníka třetí země předtím, než je mu rozhodnutím uložen zákaz vstupu na území Unie.

55 Jak však bylo připomenuto v bodě 49 tohoto rozsudku, byly otázky týkající se výkladu unijního práva vnitrostátním soudem položeny v právním a skutkovém rámci, jejž vymezuje v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce tedy musí být posouzena s ohledem na výklad vnitrostátního práva poskytnutý předkládajícím soudem, a nikoli s ohledem na výklad uvedený vládou členského státu [rozsudek ze dne 20. října 2022, Centre public d'action sociale de Liège (Zpětvzetí nebo pozastavení rozhodnutí o navrácení), C-825/21, EU:C:2022:810, bod 35].

56 Z toho plyne, že při odpovědi na první a druhou otázku je třeba vycházet z předpokladu – jejž ovšem musí ověřit předkládající soud – že vnitrostátní právo neumožňuje v takové situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, zohlednit osobní a rodinnou situaci dotyčného státního příslušníka třetí země předtím, než mu bude rozhodnutím uložen zákaz vstupu na území Unie.

– *K článku 20 SFEU*

57 Na prvním místě je třeba připomenout, že článek 20 SFEU brání vnitrostátním opatřením, jejichž účinkem je to, že jsou občané Unie připraveni o možnost skutečně využívat práv plynoucích z jejich statusu občana Unie [rozsudky ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, bod 42, a ze dne 27. února 2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Manžel či manželka občana Unie), C-836/18, EU:C:2020:119, bod 37].

58 V tomto ohledu již Soudní dvůr judikoval, že existují velmi specifické situace, v nichž navzdory tomu, že se neuplatní sekundární právo týkající se práva pobytu státních příslušníků třetích zemí a dotyčný občan Unie nevyužil svobody pohybu, musí být nicméně státnímu příslušníkovi třetí země, který je rodinným příslušníkem tohoto občana, přiznáno právo pobytu, neboť jinak by byl popřen užitečný účinek občanství Unie, kdyby v důsledku odepření takového práva byl tento občan ve skutečnosti nucen opustit území Unie jako celek, a byl tak zbaven možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z jeho statusu občana Unie [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, body 43 a 44, a ze dne 5. května 2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Pobyt rodinného příslušníka – Nedostatečné prostředky), C-451/19 a C-532/19, EU:C:2022:354, bod 45].

59 Odmítnutí přiznat státnímu příslušníkovi třetí země právo pobytu však může zpochybnit užitečný účinek občanství Unie pouze, pokud mezi tímto státním příslušníkem třetí země a občanem Unie, který je jeho rodinným příslušníkem, existuje takový vztah závislosti, že by posledně uvedený byl nucen doprovázet dotčeného příslušníka třetí země a opustit území Unie jako celek [rozsudky ze dne 8. května 2018, K. A. a další (Slučování rodin v Belgii), C-82/16, EU:C:2018:308, bod 52, a ze dne 5. května 2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Pobyt rodinného příslušníka – Nedostatečné prostředky), C-451/19 a C-532/19, EU:C:2022:354, bod 46 a citovaná judikatura].

60 Na druhém místě je třeba uvést, že stejně jako odepření nebo ztráta práva pobytu na území členského státu může i zákaz vstupu na území Unie uložený státnímu příslušníkovi třetí země, který je rodinným příslušníkem občana Unie, vést k tomu, že tomuto občanovi bude odepřena možnost skutečně využívat podstatné části práv přiznaných jeho statusem, jestliže z důvodu vztahu závislosti mezi těmito osobami tento zákaz vstupu fakticky nutí uvedeného občana opustit území Unie jako celek, aby doprovázel svého rodinného příslušníka, jenž je státním příslušníkem třetí země, kterému byl uvedený zákaz uložen (obdobně viz rozsudek ze dne 13. září 2016, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, bod 32).

61 V projednávané věci mají nezletilé dítě M. D. i matka tohoto dítěte jakožto občané Unie práva zakotvená v článku 20 SFEU. Nelze proto *a priori* vyloučit, že by zákaz vstupu a pobytu uložený M. D. vedl k tomu, že tito občané Unie budou fakticky připraveni o možnost skutečného využívání podstatné části práv, jež jim plynou z jejich statusu občana Unie. Tak by tomu bylo, kdyby mezi M. D. a jeho nezletilým dítětem nebo jeho družkou existoval vztah závislosti pro účely použití článku 20 SFEU, jak jej vyložil Soudní dvůr, který by i toto nezletilé dítě nebo tuto družku fakticky donutil opustit území Unie [viz zejména rozsudky ze dne 8. května 2018, K. A. a další (Slučování rodin v Belgii), C-82/16, EU:C:2018:308, body 65 a 71 až 75, a ze dne 5. května 2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Pobyt rodinného příslušníka – Nedostatečné prostředky), C-451/19 a C-532/19, EU:C:2022:354, body 56 a 64 až 69].

62 V tomto ohledu je třeba upřesnit, že podle předkládajícího soudu měl M. D. ke dni, kdy mu bylo odňato povolení k pobytu na maďarském území, právo pobytu na Slovensku. Nejeví se tudíž, že by takové odnětí mohlo fakticky donutit nezletilé dítě M. D. a družku M. D., matku tohoto dítěte, k opuštění území Unie jako celku, jelikož nic nenasvědčuje tomu, že by tito občané Unie nemohli legálně pobývat na Slovensku.

63 Na základě informací, které má Soudní dvůr k dispozici, tedy není jisté, že by odnětí povolení k pobytu M. D. maďarskými orgány mohlo být v rozporu s článkem 20 SFEU (obdobně viz rozsudek ze dne 10. října 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, body 34 a 35).

64 Naproti tomu přijetím rozhodnutí o zákazu vstupu a pobytu dotčeného ve věci v původním řízení, jehož účinky mají evropský rozměr, zbavily maďarské orgány M. D. veškerého práva pobytu na území všech členských států (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. ledna 2018, E, C-240/17, EU:C:2018:8, bod 42).

65 Z výše uvedených úvah vyplývá, že členský stát nemůže zakázat vstup na území Unie státnímu příslušníkovi třetí země, jehož rodinný příslušník je občanem Unie, státním příslušníkem tohoto členského státu, který nikdy nevyužil svého práva volného pohybu, aniž bylo ověřeno, zda neexistuje takový vztah závislosti, jaký je popsán v bodě 61 tohoto rozsudku, mezi tímto státním příslušníkem třetí země a tímto rodinným příslušníkem. Je naopak na příslušných vnitrostátních orgánech, aby zejména na základě skutečností, které jim dotyčný státní příslušník třetí země a dotyčný občan Unie musí mít možnost svobodně předložit, a provedením nezbytných rešerší, je-li to třeba, posoudily, zda mezi těmito dvěma osobami existuje takový vztah závislosti [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. února 2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Manžel či manželka občana Unie), C-836/18, EU:C:2020:119, bod 53].

66 Na třetím místě je třeba poukázat na to, že M. D. byl zbaven svého práva pobytu na maďarském území z důvodu, že jeho chování představovalo skutečnou, bezprostřední a vážnou hrozbu pro národní bezpečnost a že se rozhodnutí, kterým mu byl uložen zákaz vstupu a pobytu na území Unie, opíralo o týž důvod.

67 V tomto ohledu je třeba připomenout, že se členské státy mohou za určitých podmínek odchýlit od odvozeného práva pobytu vyplývajícího z článku 20 SFEU pro rodinného příslušníka občana Unie uvedeného v bodě 58 tohoto rozsudku, aby bylo zajištěno udržení veřejného pořádku nebo ochrana veřejné bezpečnosti. Může tomu tak být v případě, že tento státní příslušník třetí země představuje skutečnou, aktuální a dostatečně vážnou hrozbu pro veřejný pořádek nebo veřejnou či národní bezpečnost [tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. května 2018, K. A. a další (Slučování rodin v Belgii), C-82/16, EU:C:2018:308, bod 92 a citovaná judikatura].

68 Jak však uvedl generální advokát v bodě 103 svého stanoviska, nemůže být použití takové výjimky založeno pouze na záznamech v rejstříku trestů dotyčného státního příslušníka třetí země. Vyplynout může případně jen z konkrétního posouzení všech okolností relevantních pro daný případ ve světle zásady proporcionality, základních práv, jejichž dodržování zajišťuje Soudní dvůr, a v neposlední řadě i z nejvlastnějšího zájmu nezletilého dítěte, které je občanem Unie. Příslušný vnitrostátní orgán tak může zohlednit zejména závažnost spáchaných protiprávních jednání a stupeň přísnosti těchto odsouzení, jakož i dobu mezi dnem jejich vyhlášení a dnem, kdy tento orgán rozhoduje. Jestliže vztah závislosti mezi uvedeným státním příslušníkem třetí země a nezletilým občanem Unie vyplývá ze skutečnosti, že prvně uvedený je rodičem druhého uvedeného, je třeba rovněž zohlednit věk, zdravotní stav a rodinnou a ekonomickou situaci tohoto nezletilého občana Unie [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. května 2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Pobyt rodinného příslušníka – Nedostatečné prostředky), C-451/19 a C-532/19, EU:C:2022:354, bod 53 a citovaná judikatura].

69 Pokud je tedy mezi dotyčným státním příslušníkem třetí země a jeho rodinným příslušníkem, který je občanem Unie, prokázán takový vztah závislosti, jaký je popsán v bodě 61 tohoto rozsudku, může dotyčný členský stát zakázat tomuto státnímu příslušníkovi vstup a pobyt na území Unie z důvodů veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti pouze po zohlednění všech relevantních okolností, a případně zejména nejvlastnějšího zájmu jeho nezletilého dítěte, které je občanem Unie.

70 Ze všech shora uvedených úvah vyplývá, že článek 20 SFEU brání tomu, aby členský stát přijal rozhodnutí ukládající zákaz vstupu na území Unie státnímu příslušníkovi třetí země, který je rodinným příslušníkem občana Unie, jenž nikdy nevyužil svého práva volného pohybu, aniž tento členský stát předtím přezkoumal, zda mezi těmito osobami neexistuje vztah závislosti, jenž by tohoto občana Unie fakticky donutil opustit toto území jako celek, aby doprovázel tohoto rodinného příslušníka, a pokud takový vztah existuje, zda důvody pro přijetí tohoto rozhodnutí dovolují odchýlit se od odvozeného práva pobytu tohoto státního příslušníka třetí země.

– *Ke směrnici 2008/115*

71 Na prvním místě je třeba posoudit, zda rozhodnutí o zákazu vstupu na celé území Unie přijaté členským státem vůči státnímu příslušníkovi třetí země spadá do působnosti směrnice 2008/115, pokud – jako v projednávaném případě – je toto rozhodnutí vydáno poté, co tento státní příslušník opustil území tohoto členského státu, aniž bylo přijato rozhodnutí o jeho navrácení.

72 V tomto ohledu zaprvé z bodu 2 odůvodnění směrnice 2008/115 vyplývá, že tato směrnice sleduje vypracování účinné politiky pro vyhošťování a dobrovolný návrat založené na společných normách pro navracení osob humánním způsobem a při plném respektování jejich lidských práv a důstojnosti. Jak vyplývá z názvu této směrnice i z jejího článku 1, zavádí uvedená směrnice za tímto účelem „společné normy a postupy“, které musí každý členský stát uplatňovat při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí [rozsudek ze dne 8. května 2018, K. A. a další (Slučování rodin v Belgii), C-82/16, EU:C:2018:308, bod 100 a citovaná judikatura].

73 S výhradou výjimek stanovených v čl. 2 odst. 2 směrnice 2008/115, které se podle všeho v takové situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, nepoužijí, se tato směrnice vztahuje na každého státního příslušníka třetí země neoprávněně pobývajícího na území členského státu. Dále vzhledem k tomu, že státní příslušník třetí země spadá do působnosti uvedené směrnice, musí být vůči němu v zásadě uplatněny společné normy a postupy, které tato směrnice upravuje za účelem jeho navrácení, a to dokud nebude neoprávněnost jeho pobytu případně zhojena [rozsudek ze dne 22. listopadu 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhoštění – Konopí pro léčebné použití), C-69/21, EU:C:2022:913, bod 52 a citovaná judikatura].

74 Článek 6 odst. 1 směrnice 2008/115 stanoví, že po prokázání neoprávněnosti pobytu musí být každému státnímu příslušníkovi třetí země, aniž jsou dotčeny výjimky stanovené v odstavcích 2 až 5 tohoto článku a při striktním dodržení požadavků stanovených v článku 5 této směrnice, vydáno rozhodnutí o navrácení, které musí mezi třetími zeměmi uvedenými v čl. 3 bodě 3 směrnice 2008/115 určit zemi, do níž má být vyhoštěn [rozsudek ze dne 22. listopadu 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhoštění – Konopí pro léčebné použití), C-69/21, EU:C:2022:913, bod 53 a citovaná judikatura].

75 Z článku 6 odst. 2 směrnice 2008/115 ovšem vyplývá, že státnímu příslušníkovi třetí země, který pobývá neoprávněně na území jednoho členského státu, a přitom má oprávnění pobytu v jiném členském státě, by mělo být umožněno odejít do tohoto jiného členského státu, spíše než rovnou vůči němu přijmout rozhodnutí o navrácení, pokud to nevyžaduje veřejný pořádek nebo národní bezpečnost [rozsudek ze dne 24. února 2021, M a další (Přemístění do členského státu), C-673/19, EU:C:2021:127, bod 35].

76 A konečně podle čl. 11 odst. 1 směrnice 2008/115 jsou členské státy povinny přijmout rozhodnutí o zákazu vstupu, jestliže státní příslušník třetí země, kterého se týká rozhodnutí o navrácení, nesplnil povinnost návratu nebo jestliže mu nebyla poskytnuta lhůta k dobrovolnému opuštění

území, což může podle čl. 7 odst. 4 této směrnice nastat, pokud dotyčná osoba představuje hrozbu pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost [rozsudek ze dne 8. května 2018, K. A. a další (Slučování rodin v Belgii), C-82/16, EU:C:2018:308, bod 86]. V ostatních případech z tohoto čl. 11 odst. 1 vyplývá, že členské státy mohou rozhodnutí o navrácení spojit s takovýmto zákazem vstupu.

77 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že zákaz vstupu představuje prostředek ke zvýšení účinnosti unijní politiky v oblasti navracení tím, že zajišťuje, že se neoprávněně pobývající státní příslušník třetí země po určitou dobu po svém vyhoštění již nemůže legálně vrátit na území členských států [rozsudek ze dne 17. září 2020, JZ (Trest odnětí svobody v případě zákazu vstupu), C-806/18, EU:C:2020:724, bod 32].

78 Zadruhé okolnost, že se na státního příslušníka třetí země – stejně jako v projednávané věci – vztahuje rozhodnutí o zákazu vstupu, aniž vůči němu předtím bylo vydáno rozhodnutí o navrácení, nutně neznamená, že toto rozhodnutí o zákazu vstupu nespadá do působnosti směrnice 2008/115.

79 Je sice pravda, že z čl. 3 bodu 6 a čl. 11 odst. 1 směrnice 2008/115 vyplývá, že se rozhodnutí o zákazu vstupu státního příslušníka třetí země v zásadě nepřijímá bez rozhodnutí o jeho navrácení.

80 V projednávané věci však z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že rozhodnutí, kterým Maďarsko zakázalo M. D. vstoupit na území Unie z důvodu, že jeho chování představovalo skutečnou, bezprostřední a vážnou hrozbu pro národní bezpečnost tohoto členského státu, bylo přijato v návaznosti na rozhodnutí, kterým mu uvedený členský stát ze stejného důvodu odňal jeho právo pobytu na území téhož členského státu.

81 Ze samotného znění čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115 přitom vyplývá, že v takovém případě je členský stát, v němž státní příslušník třetí země pobývá neoprávněně, povinen vůči němu přijmout rozhodnutí o navrácení, i když má posledně uvedený právo pobytu v jiném členském státě (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. ledna 2018, E, C-240/17, EU:C:2018:8, bod 48).

82 V tomto ohledu je irelevantní, že – jak tvrdila maďarská vláda – nevydání takového rozhodnutí o navrácení lze v projednávaném případě vysvětlit složitostí rozhodovacího procesu zavedeného vnitrostátní právní úpravou. Podle ustálené judikatury Soudního dvora se totiž členský stát nemůže dovolávat ustanovení, praxe nebo situací svého vnitrostátního právního řádu, aby odůvodnil nesplnění povinností, které pro něj vyplývají z unijního práva [rozsudky ze dne 8. září 2010, Carmen Media Group, C-46/08, EU:C:2010:505, bod 69, a ze dne 25. února 2021, Komise v. Španělsko (Směrnice o osobních údajích – Trestní oblast), C-658/19, EU:C:2021:138, bod 19 a citovaná judikatura].

83 Bylo by tedy v rozporu s cílem a obecnou systematikou směrnice 2008/115 mít za to, že rozhodnutí o zákazu vstupu na území Unie přijaté vůči státnímu příslušníkovi třetí země z důvodu ochrany národní bezpečnosti nespadá do působnosti této směrnice z důvodu, že vůči tomuto státnímu příslušníkovi třetí země nebylo předtím vydáno rozhodnutí o navrácení.

84 Mít v takovém případě za to, že se směrnice 2008/115 na toto rozhodnutí o zákazu vstupu nevztahuje, by tohoto státního příslušníka třetí země neoprávněně připravilo o hmotněprávní a procesní záruky, které jsou členské státy na základě této směrnice povinny dodržovat, pokud zamýšlejí přijmout takové rozhodnutí o zákazu vstupu.

85 Takový závěr není zpochybněn rozsudkem ze dne 3. června 2021, Westerwaldkreis (C-546/19, EU:C:2021:432), jelikož se situace dotčená ve věci, v níž byl vydán uvedený rozsudek, lišila od situace dotčené ve věci v původním řízení. Rozhodnutí o zákazu vstupu dotčené v uvedeném rozsudku bylo totiž zachováno, přestože rozhodnutí o navrácení, s nímž bylo toto rozhodnutí o zákazu vstupu spojeno, bylo zrušeno.

86 Zatřetí ani okolnost, že ke dni, kdy bylo přijato rozhodnutí o zákazu vstupu a pobytu státního příslušníka třetí země, již tento státní příslušník nepobýval neoprávněně na území členského státu, který přijal toto rozhodnutí, nepostačuje k tomu, aby toto rozhodnutí bylo vyloučeno z působnosti směrnice 2008/115.

87 Jak totiž bylo uvedeno v bodě 77 tohoto rozsudku, je cílem takového rozhodnutí o zákazu zabránit dotyčnému státnímu příslušníkovi třetí země v návratu na území Unie poté, co toto území opustil. A dále je třeba uvést, že i když čl. 6 odst. 6 směrnice 2008/115 umožňuje, aby rozhodnutí o navrácení a rozhodnutí o zákazu vstupu byly přijaty současně, toto ustanovení to v žádném případě neukládá. K tomu, aby bylo rozhodnutí o zákazu vstupu automaticky vyloučeno z působnosti této směrnice, tudíž nestačí, aby bylo přijato po odchodu státního příslušníka třetí země z území členského státu.

88 Je tedy třeba mít za to, že takové rozhodnutí o zákazu vstupu, jako je rozhodnutí dotčené ve věci v původním řízení, musí být považováno za zákaz vstupu ve smyslu článku 11 směrnice 2008/115 a při jeho přijetí musí být dodrženy záruky stanovené touto směrnicí.

89 Na druhém místě je třeba uvést, že článek 5 směrnice 2008/115, který představuje obecné pravidlo, které je pro členské státy závazné od okamžiku, kdy tuto směrnici provádějí [rozsudek ze dne 22. listopadu 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhoštění – Konopí pro léčebné použití), C-69/21, EU:C:2022:913, bod 55], ukládá členským státům povinnost náležitě zohlednit nejvlastnější zájem dítěte, rodinný život a zdravotní stav dotyčného státního příslušníka třetí země. Taková povinnost na ně tedy dopadá i v případě, že zamýšlejí přijmout rozhodnutí o zákazu vstupu ve smyslu článku 11 uvedené směrnice.

90 Je třeba rovněž upřesnit, že na základě tohoto článku 5 jsou členské státy povinny před přijetím rozhodnutí o zákazu vstupu náležitě zohlednit nejvlastnější zájem dítěte, i když toto rozhodnutí není určeno nezletilé osobě, nýbrž jejímu otci [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. března 2021, État belge (Navrácení rodiče nezletilého dítěte), C-112/20, EU:C:2021:197, bod 43].

91 Uvedený článek 5 tudíž brání tomu, aby bylo vůči státnímu příslušníkovi třetí země přijato rozhodnutí o zákazu vstupu ve smyslu článku 11 směrnice 2008/115, aniž byl předtím zohledněn jeho zdravotní stav, jakož i případně jeho rodinný život a nejvlastnější zájem jeho nezletilého dítěte.

92 Ze všech shora uvedených úvah vyplývá, že na první a druhou otázku je třeba odpovědět následovně:

– článek 20 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát přijal rozhodnutí ukládající zákaz vstupu na území Unie státnímu příslušníkovi třetí země, který je rodinným příslušníkem občana Unie, jenž nikdy nevyužil svého práva volného pohybu, aniž tento členský stát předtím přezkoumal, zda mezi těmito osobami existuje vztah závislosti, jenž by tohoto občana Unie fakticky donutil opustit toto území jako celek, aby doprovázel tohoto

rodinného příslušníka, a pokud takový vztah existuje, zda důvody pro přijetí tohoto rozhodnutí dovolují odchýlit se od odvozeného práva pobytu tohoto státního příslušníka třetí země;

– článek 5 směrnice 2008/115 musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby vůči státnímu příslušníkovi třetí země, vůči kterému mělo být vydáno rozhodnutí o navrácení, bylo v bezprostřední návaznosti na rozhodnutí, kterým mu bylo z důvodů národní bezpečnosti odňato jeho právo pobytu na území dotyčného členského státu, vydáno rozhodnutí o zákazu vstupu na území Unie přijaté z týchž důvodů, aniž byl předtím zohledněn jeho zdravotní stav, jakož i případně jeho rodinný život a nejvlastnější zájem jeho nezletilého dítěte.

K třetí otázce

93 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 20 SFEU a články 5 a 13 směrnice 2008/115 ve spojení s články 20 a 47 Listiny vykládány v tom smyslu, že pokud vnitrostátní soud rozhoduje o žalobě proti rozhodnutí o zákazu vstupu přijatému na základě vnitrostátní právní úpravy neslučitelné s tímto článkem 5, může tento soud vycházet z dřívější vnitrostátní právní úpravy nebo je povinen uvedený článek 5 použít přímo.

94 Na prvním místě z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že ve všech případech, kdy se ustanovení směrnice z hlediska svého obsahu jeví jako bezpodmínečná a dostatečně přesná, jsou jednotlivci oprávněni dovolávat se jich před vnitrostátními soudy vůči státu, a to jak v případě, že stát směrnici včas neprovedl do vnitrostátního práva, tak i v případě, že ji provedl nesprávně [rozsudky ze dne 5. října 2004, Pfeiffer a další, C-397/01 až C-403/01, EU:C:2004:584, bod 103, a ze dne 8. března 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Přímý účinek), C-205/20, EU:C:2022:168, bod 17 a citovaná judikatura].

95 Ustanovení unijního práva je bezpodmínečné, jestliže ukládá povinnost, která není vázána na žádnou podmínku a při jejím plnění ani v jejích účincích není podmíněna žádným aktem ze strany orgánů Unie nebo členských států, a dále je dostatečně přesné, aby se jej mohl právní subjekt dovolávat a aby jej mohl uplatnit soud, jestliže ukládá povinnost jednoznačným způsobem. Kromě toho, i když směrnice ponechává členským státům určitý prostor pro uvážení při jejím provádění, lze ustanovení této směrnice považovat za přesné a bezpodmínečné, pokud členským státům jednoznačně ukládá přesnou povinnost dosáhnout výsledku, který není vázán na žádnou podmínku, co se týče použití pravidla v něm obsaženého [rozsudky ze dne 19. ledna 1982, Becker, 8/81, EU:C:1982:7, bod 25, a ze dne 8. března 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Přímý účinek), C-205/20, EU:C:2022:168, body 18 a 19, jakož i citovaná judikatura].

96 V projednávané věci vychází otázka položená předkládajícím soudem z předpokladu, že maďarský zákonodárce porušil záruky stanovené v článku 5 směrnice 2008/115 tím, že nevyžadoval, aby příslušný vnitrostátní orgán řádně zohlednil zdravotní stav dotyčného státního příslušníka třetí země, jakož i případně jeho rodinný život a nejvlastnější zájem jeho dítěte předtím, než tomuto státnímu příslušníkovi uloží zákaz vstupu z důvodů spojených s národní bezpečností.

97 V tomto ohledu je třeba uvést, že článek 5 směrnice 2008/115 je potud, že ukládá členským státům povinnost náležitě zohlednit tyto skutečnosti při provádění této směrnice, dostatečně přesný a bezpodmínečný, aby na něj mohlo být nahlíženo tak, že má přímý účinek. Uvedeného článku se tedy může dovolávat jednotlivec a mohou jej uplatňovat správní orgány i soudy členských států.

98 Konkrétně platí, že pokud členský stát překročí svou posuzovací pravomoc tím, že přijme právní úpravu, jež nezaručuje, že příslušný vnitrostátní orgán náležitě zohlední zdravotní stav dotyčného státního příslušníka třetí země a případně jeho rodinný život a nejvlastnější zájem jeho dítěte, musí mít tento státní příslušník možnost dovolávat se proti takové právní úpravě přímo článku 5 uvedené směrnice [obdobně viz rozsudek ze dne 8. března 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Přímý účinek), C-205/20, EU:C:2022:168, bod 30].

99 Na druhém místě je třeba připomenout, že v zájmu zajištění účinnosti všech ustanovení unijního práva ukládá zásada přednosti vnitrostátním soudům zejména povinnost, aby v co možná největším rozsahu vykládaly své vnitrostátní právo způsobem, který je v souladu s unijním právem. Povinnost konformního výkladu vnitrostátního práva má nicméně určité meze a nemůže zejména sloužit jako základ pro výklad vnitrostátního práva *contra legem* [rozsudky ze dne 16. června 2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, bod 47, a ze dne 8. března 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Přímý účinek), C-205/20, EU:C:2022:168, body 35 a 36, jakož i citovaná judikatura].

100 Je třeba rovněž připomenout, že ze zásady přednosti plyne, že pokud vnitrostátní soud, jenž má v rámci své pravomoci uplatnit ustanovení unijního práva, nemůže vyložit vnitrostátní právní úpravu v souladu s požadavky unijního práva, má povinnost zajistit plný účinek požadavků tohoto práva ve sporu, jenž mu byl předložen, tak, že na základě vlastní pravomoci podle potřeby upustí od použití jakékoli vnitrostátní právní úpravy či praxe, i když jsou pozdějšího data, které jsou v rozporu s ustanovením unijního práva majícím přímý účinek, aniž musí nejprve žádat o předchozí odstranění této vnitrostátní právní úpravy či praxe legislativní cestou nebo jakýmkoliv jiným ústavním postupem či na toto odstranění čekat [rozsudky ze dne 24. června 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, body 58 a 61, a ze dne 8. března 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Přímý účinek), C-205/20, EU:C:2022:168, bod 37 a citovaná judikatura].

101 Pokud se tedy jednotlivec dovolává článku 5 směrnice 2008/115 před vnitrostátním soudem proti členskému státu, který jej provedl nesprávně, přísluší tomuto soudu, aby zajistil plnou účinnost tohoto ustanovení unijního práva majícího přímý účinek a v případě nemožnosti provést výklad vnitrostátní právní úpravy, který by byl v souladu s tímto článkem 5, upustil z vlastní pravomoci od použití vnitrostátních ustanovení, jež by byla s uvedeným článkem 5 neslučitelná.

102 Aby byla zajištěna plná účinnost povinnosti náležitě zohlednit zdravotní stav dotyčného státního příslušníka třetí země, jakož i případně jeho rodinný život a nejvlastnější zájem dítěte, je tedy na vnitrostátním soudu, který rozhoduje o žalobě proti rozhodnutí o zákazu vstupu přijatému na základě vnitrostátní právní úpravy, kterou nelze vykládat způsobem, jenž by byl v souladu s požadavky vyplývajícími z článku 5 směrnice 2008/115, aby posoudil, zda může nepoužít pouze tu část této právní úpravy, z níž by vyplývala nemožnost řádně zohlednit tyto požadavky. V opačném případě by byl předkládající soud povinen upustit od použití uvedené právní úpravy v plném rozsahu a založit své rozhodnutí přímo na tomto článku 5.

103 Naproti tomu přímý účinek přiznaný článku 5 směrnice 2008/115 nemůže vnitrostátnímu soudu, který upustil od použití vnitrostátní právní úpravy, jež je v rozporu s tímto článkem 5, ukládat povinnost použít dřívější vnitrostátní právní úpravu, která by poskytla dodatečné záruky k zárukám vyplývajícím z uvedeného článku 5.

104 Z výše uvedených úvah vyplývá, že článek 5 směrnice 2008/115 musí být vykládán v tom smyslu, že pokud vnitrostátní soud rozhoduje o žalobě proti rozhodnutí o zákazu vstupu přijatému na základě vnitrostátní právní úpravy, která je neslučitelná s tímto článkem 5 a nelze ji vykládat konformně, musí tento soud upustit od použití této právní úpravy v rozsahu, v němž je s uvedeným článkem v rozporu, a pokud je to nezbytné k zajištění plné účinnosti tohoto článku, musí přímo použít tentýž článek na spor, který mu byl předložen.

Ke čtvrté otázce

105 Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 13 směrnice 2008/115 ve spojení s článkem 47 Listiny vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní praxi spočívající v tom, že se správní orgány členského státu odmítají řídit pravomocným soudním rozhodnutím, kterým se nařizuje odklad vykonatelnosti rozhodnutí o zákazu vstupu, z důvodu, že o posledně uvedeném rozhodnutí již byl vložen záznam do SIS.

106 V projednávané věci ze spisu, jejž má Soudní dvůr k dispozici, konkrétně vyplývá, že předkládající soud nařídil dne 31. března 2021 odklad vykonatelnosti rozhodnutí o zákazu vstupu a pobytu dotčeného ve věci v původním řízení, a to jak z důvodu záměru tohoto soudu předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, tak z důvodu nepříznivých důsledků výkonu tohoto rozhodnutí o zákazu pro M. D., jeho nezletilé dítě a družku.

107 S ohledem na toto úvodní upřesnění je třeba zaprvé uvést, že podle čl. 13 odst. 1 směrnice 2008/115 musí mít dotčený státní příslušník třetí země k dispozici účinný prostředek právní nápravy, kterým může napadnout zejména zákonnost rozhodnutí o zákazu vstupu, jež vůči němu bylo vydáno. Podle odstavce 2 tohoto článku musí mít příslušný orgán nebo subjekt, k němuž byl podán takový prostředek nápravy, možnost dočasně pozastavit výkon takového rozhodnutí o zákazu vstupu, jestliže nelze dočasné pozastavení uplatnit již podle vnitrostátních právních předpisů.

108 I když tedy čl. 13 odst. 2 směrnice 2008/115 neukládá, aby měl opravný prostředek proti rozhodnutí o zákazu vstupu odkladný účinek, nemění to nic na tom, že nestanoví-li členský stát takové automatické pozastavení, musí mít orgán nebo subjekt příslušný k přezkumu tohoto opravného prostředku možnost pozastavit výkon tohoto rozhodnutí (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 5. května 2021, CPAS de Liège, C-641/20, nezveřejněné, EU:C:2021:374, bod 22).

109 Bylo by přitom v rozporu s užitečným účinkem tohoto ustanovení, kdyby byl správní orgán oprávněn nepoužít rozhodnutí, kterým soud, jenž rozhodoval o žalobě proti rozhodnutí o zákazu vstupu, nařídil odklad vykonatelnosti posledně uvedeného rozhodnutí (obdobně viz rozsudek ze dne 29. července 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, body 55 až 59 a 66). Právo na účinnou právní ochranu zakotvené v článku 47 Listiny a konkretizované v článku 13 směrnice 2008/115 by ostatně bylo iluzorní, kdyby právní řád členského státu umožňoval, aby konečné a závazné soudní rozhodnutí zůstalo neúčinné na úkor účastníka řízení (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. června 2018, Gnandi, C-181/16, EU:C:2018:465, bod 52, a ze dne 19. prosince 2019, Deutsche Umwelthilfe, C-752/18, EU:C:2019:1114, body 35 a 36).

110 Okolnost, že o rozhodnutí o zákazu vstupu a pobytu, o které se jedná ve věci v původním řízení, byl již dotyčným členským státem vložen záznam do SIS, nemůže vyvrátit závěr uvedený v předchozím bodě tohoto rozsudku. Podle čl. 34 odst. 2 nařízení č. 1987/2006 má totiž tento

členský stát možnost vymazat údaje vložené do SIS mimo jiné v návaznosti na soudní rozhodnutí, jímž se nařizuje odklad vykonatelnosti tohoto rozhodnutí o zákazu vstupu, kterým byl tento záznam odůvodněn.

111 Kromě toho je třeba připomenout ustálenou judikaturu, podle které plná účinnost unijního práva vyžaduje, aby soud, jemuž byl předložen spor řídící se tímto právem, mohl nařídit předběžná opatření za účelem zaručení plné účinnosti soudního rozhodnutí, které má být vydáno, pokud se rozhodne předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce. Účinnost systému zavedeného článkem 267 SFEU by tudíž byla ohrožena, kdyby autorita spojená s takovými předběžnými opatřeními mohla být ignorována, a to zejména ze strany orgánu veřejné moci členského státu, ve kterém byla uvedená opatření přijata [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2021, W.Ż. (Kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu – Jmenování), C-487/19, EU:C:2021:798, bod 142].

112 Ze všech shora uvedených úvah vyplývá, že článek 13 směrnice 2008/115 ve spojení s článkem 47 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní praxi spočívající v tom, že se správní orgány členského státu odmítají řídit pravomocným soudním rozhodnutím, kterým se nařizuje odklad vykonatelnosti rozhodnutí o zákazu vstupu, z důvodu, že o posledně uvedeném rozhodnutí již byl vložen záznam do SIS.

K nákladům řízení

113 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

1) Článek 20 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že

brání tomu, aby členský stát přijal rozhodnutí ukládající zákaz vstupu na území Evropské unie státnímu příslušníkovi třetí země, který je rodinným příslušníkem občana Unie, jenž nikdy nevyužil svého práva volného pohybu, aniž tento členský stát předtím přezkoumal, zda mezi těmito osobami existuje vztah závislosti, jenž by tohoto občana Unie fakticky donutil opustit toto území jako celek, aby doprovázel tohoto rodinného příslušníka, a pokud takový vztah existuje, zda důvody pro přijetí tohoto rozhodnutí dovolují odchýlit se od odvozeného práva pobytu tohoto státního příslušníka třetí země.

2) Článek 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí

musí být vykládán v tom smyslu, že

brání tomu, aby vůči státnímu příslušníkovi třetí země, vůči kterému mělo být vydáno rozhodnutí o navrácení, bylo v bezprostřední návaznosti na rozhodnutí, jímž mu bylo z důvodů národní bezpečnosti odňato jeho právo pobytu na území dotyčného členského státu, vydáno rozhodnutí o zákazu vstupu na území Evropské unie přijaté z týchž

důvodů, aniž byl předtím zohledněn jeho zdravotní stav, jakož i případně jeho rodinný život a nejvlastnější zájem jeho nezletilého dítěte.

3) **Článek 5 směrnice 2008/115 musí být vykládán v tom smyslu, že**

pokud vnitrostátní soud rozhoduje o žalobě proti rozhodnutí o zákazu vstupu přijatému na základě vnitrostátní právní úpravy, která je neslučitelná s tímto článkem 5 a nelze ji vykládat konformně, musí tento soud upustit od použití této právní úpravy v rozsahu, v němž je s uvedeným článkem v rozporu, a pokud je to nezbytné k zajištění plné účinnosti tohoto článku, musí přímo použít tentýž článek na spor, který mu byl předložen.

4) **Článek 13 směrnice 2008/115 ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie**

musí být vykládán v tom smyslu, že

brání vnitrostátní praxi spočívající v tom, že se správní orgány členského státu odmítají řídit pravomocným soudním rozhodnutím, kterým se nařizuje odklad vykonatelnosti rozhodnutí o zákazu vstupu, z důvodu, že o posledně uvedeném rozhodnutí již byl vložen záznam do Schengenského informačního systému.

Podpisy